EUROPA-PARLAMENTET 2014 - 2019

Mødedokument

22.10.2014

B8-0164/2014 }
B8-0165/2014 }
B8-0168/2014 }
B8-0170/2014 }
B8-0172/2014 } RC1

FÆLLES BESLUTNINGSFORSLAG

jf. forretningsordenens artikel 135, stk. 5, og artikel 123, stk. 4

til erstatning af beslutningsforslag fremsat af grupperne:
ECR (B8-0164/2014)
PPE (B8-0165/2014)
Verts/ALE (B8-0168/2014)
S&D (B8-0170/2014)
ALDE (B8-0172/2014)

om tvangslukningen af den ikke-statslige organisation Memorial (vinder af Sakharovprisen 2009) i Rusland
(2014/2903(RSP))

Cristian Dan Preda, Jaromír Štětina, Davor Ivo Stier,
Bogdan Brunon Wenta, Giovanni La Via, Tunne Kelam,
Luděk Niedermayer, Gabrielius Landsbergis,
Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Andrzej Grzyb,
Róża Gräfin von Thun und Hohenstein, Monica Luisa Macovei,
Dubravka Šuica, Seán Kelly, Michaela Šojdrová, Petri Sarvamaa,
Eduard Kukan, Lara Comi, László Tőkés, Bogdan Andrzej Zdrojewski,
Jeroen Lenaers, Andrej Plenković, Jiří Pospíšil, David McAllister,
Lorenzo Cesa, Pavel Svoboda, Franck Proust, Ivana Maletić,
Arnaud Danjean, Jerzy Buzek
for PPE-Gruppen
Josef Weidenholzer, Knut Fleckenstein, Richard Howitt, Ana Gomes,

Liisa Jaakonsaari, Nicola Caputo, Krystyna Łybacka, Tonino Picula, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Goffredo Maria Bettini, Andi Cristea, Vilija Blinkevičiūtė, Marc Tarabella, Hugues Bayet, Afzal Khan, Doru-Claudian Frunzulică
for S&D-Gruppen
Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Ryszard Antoni Legutko, Anna Elżbieta Fotyga, Tomasz Piotr Poręba, Ryszard Czarnecki, Beata Gosiewska, Karol Karski, Zbigniew Kuźmiuk, Roberts Zīle, Jussi Halla-aho, Branislav Škripek, Marek Józef Gróbarczyk
for ECR-Gruppen
Johannes Cornelis van Baalen, Dita Charanzová, Louis Michel, Juan Carlos Girauta Vidal, Ramon Tremosa i Balcells, Marietje Schaake, Martina Dlabajová, Gérard Deprez, Pavel Telička, Jozo Radoš, Ivan Jakovčić, Izaskun Bilbao Barandica, Petr Ježek, Antanas Guoga, Javier Nart
for ALDE-Gruppen
Tamás Meszerics, Heidi Hautala, Barbara Lochbihler, Peter Eriksson, Helga Trüpel, Bart Staes, Reinhard Bütikofer, Ernest Urtasun, Indrek Tarand, Ulrike Lunacek
for Verts/ALE-Gruppen
Marie-Christine Vergiat, Helmut Scholz, Merja Kyllönen, Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo

Europa-Parlamentets beslutning om tvangslukningen af den ikke-statslige organisation Memorial (vinder af Sakharovprisen 2009) i Rusland
(2014/2903(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til sine tidligere henstillinger og beslutninger om Rusland, navnlig henstillingerne til Rådet af 23. oktober 2012[1] og af 2. april 20142 om fastsættelse af fælles visumrestriktioner for russiske embedsmænd, der er indblandet i Sergei Magnitsky-sagen, af 13. juni 2013 om retsstatsforholdene i Rusland[3] og af 13. marts 2014 om Rusland: Domsafsigelse mod demonstranter, der var involveret i begivenhederne på Bolotnaja-pladsen[4],

– der henviser til, at det i 2009 tildelte Sakharov-prisen for tankefrihed til Memorial, en russisk ikke-statslig organisation, der bl.a. kæmper for politiske fangers rettigheder i Rusland,

– der henviser til redegørelsen af 26. marts 2013 fra næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om situationen for ngo'er i Den Russiske Føderation,

– der henviser til Ruslands forfatning, navnlig artikel 118, ifølge hvilken retsplejen i Den Russiske Føderation alene varetages af domstolene, og artikel 120, der fastslår, at dommerne er uafhængige og kun underlagt den russiske forfatning og de føderale love,

– der henviser til drøftelserne mellem EU og Rusland om menneskerettigheder den 28. november 2013,

– der henviser til erklæringen af 4. marts 2014 fra Den Russiske Føderations ombudsmand for menneskerettigheder, Vladimir Lukin, om offentlige demonstrationer i Moskva og de foranstaltninger, der blev truffet af de retshåndhævende myndigheder,

– der henviser til den nuværende partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Den Russiske Føderation på den anden side og de igangværende forhandlinger om en ny aftale mellem EU og Rusland,

– der henviser til aftalen om "partnerskab for modernisering", som blev lanceret i 2010 i Rostov ved Don, og til tilsagnet fra Ruslands ledelse om at anvende retsstatsprincippet som grundlag for moderniseringen af Rusland,

– der henviser til De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighedsforkæmpere, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 9. december 1998,

– der henviser til forretningsordenens artikel 135, stk. 5, og artikel 123, stk. 4,

---

1 EUT C 68 E af 7.3.2014,s. 13.
2 Vedtagne tekster, P7_TA(2014)0258.
3 Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0284.
4 Vedtagne tekster, P7_TA(2014)0253.

A. der henviser til, at Den Russiske Føderation som fuldt medlem af Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) og FN har forpligtet sig til at overholde de demokratiske principper, retsstatsprincippet og de grundlæggende menneskerettigheder; der henviser til, at der på grund af en række alvorlige krænkelser af retsstatsprincipperne og vedtagelsen af restriktive love i løbet af de seneste måneder er stigende bekymring med hensyn til Ruslands overholdelse af internationale og nationale forpligtelser; der henviser til, at EU gentagne gange har tilbudt yderligere bistand og ekspertise for at hjælpe Rusland med at modernisere og håndhæve sin forfatning og retsorden i overensstemmelse med Europarådets standarder;

B. der henviser til, at menneskerettighedssituationen i Rusland er blevet forværret i de seneste år, og at de russiske myndigheder har vedtaget en række love, der indeholder tvetydige bestemmelser, som kan anvendes til yderligere at pålægge oppositionen og civilsamfundets aktører begrænsninger og hindre ytrings- og forsamlingsfriheden;

C. der henviser til, at den russiske lov om "udenlandske agenter", der blev vedtaget i juli 2012, kræver, at ngo'er, der modtager udenlandsk støtte og er engageret i "politisk virksomhed", ansøger om optagelse på en særlig regeringsliste over udenlandske agenter, og at de derefter underkastes yderligere nøje overvågning fra regeringens side og i alle deres publikationer, pressemeddelelser og rapporter skal oplyse, at de er produceret af en udenlandsk agent; der henviser til, at loven blev ændret i maj 2014 for at sætte Justitsministeriet i stand til selv at registrere disse ngo'er som "udenlandske agenter";

D. der henviser til, at gennemførelsen af denne lovgivning har krævet drastiske foranstaltninger som f.eks. politirazziaer, konfiskation af ejendom, administrative bøder og andre foranstaltninger, der har til formål at forhindre og afskrække civilsamfundets organisationer fra at udføre deres arbejde; der henviser til, at 13 førende menneskerettighedsgrupper i fællesskab har indbragt en klage for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol over loven om "udenlandske agenter", og at denne klage i øjeblikket er ved at blive behandlet;

E. der henviser til, at en lang række russiske og internationale menneskerettighedsorganisationer har rapporteret om, at uforholdsmæssige foranstaltninger og aggressive handlinger fra sikkerhedsstyrkernes side førte til voldelige episoder, der blev efterfulgt af vilkårlige arrestationer af demonstranter; der henviser til, at ledere af oppositionspartier og -bevægelser er genstand for chikane fra de russiske myndigheders side, og at nogle tilbageholdes på grundlag af diverse sigtelser;

F. der henviser til, at der i forbindelse med en række retssager og retlige procedurer i de seneste år er blevet sat spørgsmålstegn ved retternes uafhængighed og upartiskhed i Den Russiske Føderation; der henviser til, at disse retssager skal ses på en bredere baggrund af voksende undertrykkelse, forfølgelse og menneskerettighedskrænkelser i Rusland, herunder politisk begrundede anholdelser, fængslinger og retssager, hvoraf sagerne imod Sergei Magnitsky, Mikhail Khodorkovsky og Alexei Navalny blot er nogle af de mest højtprofilerede eksempler;

G. der henviser til, at de russiske myndigheder er ved at udvide deres masseovervågningsprogrammer, og at disse programmer, kombineret med lovgivning, der

begrænser ngo'ers frihed, giver de russiske myndigheder et særdeles effektivt værktøj til at overvåge og undertrykke oppositionen;

H. der henviser til, at Memorial er et russisk selskab, der siden 1987 har beskæftiget sig med historie og borgerrettigheder for at fremme værdier som forsvar af demokratiet, retsstaten og de grundlæggende menneskerettigheder i praksis inden for politik og samfundsliv på initiativ af en gruppe systemkritikere fra sovjettiden og under ledelse af nobelpristageren Andrei Sakharov;

I. der henviser til, at det russiske justitsministerium søger at opløse Memorial, der samler over 50 uafhængige regionale agenturer fra hele landet i en paraplyorganisation uden noget hovedkontor; der henviser til, at en organisation i henhold til føderal lovgivning kun kan klassificeres som "national", hvis den er repræsenteret i mere end halvdelen af Ruslands regioner gennem formelt registrerede "regionale" organisationer; der henviser til, at Memorial har været registreret i Justitsministeriet siden 1992;

J. der henviser til, at Memorial gennem sine ledere kraftigt har protesteret mod og kritiseret Ruslands angreb på Ukraine og har opfordret præsident Putin til at bringe det til ophør;

K. det henviser til, at Europa-Parlamentet i 2009 tildelte Memorial Sakharovprisen;

L. der henviser til, at en domstol i Moskva den 23. maj 2014 gav menneskerettighedscentret Memorial ordre til at lade sig registrere som udenlandsk agent på grund af sin "politiske virksomhed" på menneskerettighedsområdet; der henviser til, at den ikke-statslige organisation nægtede at lade sig registrere med denne uretfærdige benævnelse og vedtog at opløse sin struktur og fortsætte sit arbejde uden at være registreret i Den Russiske Føderation;

M. der henviser til, at det russiske justitsministerium den 13. oktober 2014 anlagde sag med henblik på at opløse det russiske selskab Memorial, angiveligt med den begrundelse, at dette og dets søsterorganisationer ikke var registreret korrekt;

N. der henviser til, at Memorial nu risikerer at blive opløst, når Ruslands Højesteret har afsagt dom i sagen den 13. november 2014;

O. der påpeger, at Memorial længe har haft problemer med den russiske administration, idet selskabet blandt andet blev beordret til at blive registreret som "udenlandsk agent" af justitsministeriet i juli 2014, blev tvunget til at lukke sit kontor i Tjetjenien efter drabet på menneskerettighedsaktivisten Natalia Estemirova, der var i færd med at efterforske tilfælde af kidnapninger og mord, og var den første organisation, der modtog en ordre om opløsning af sit antidiskriminationscenter ADC i Skt. Petersborg (som arbejdede for rettighederne for russiske romaer, vandrende arbejdstagere fra Centralasien og Kaukasus og etniske tatarer i Krim), fordi den ikke havde ladet sig registrere som "udenlandsk agent";

P. der henviser til, at uafhængige nyhedskanaler på internettet har fået deres hjemmesider blokeret i medfør af nye ændringer af loven om information, informationsteknologi og beskyttelse af information, der blev vedtaget i februar 2014, herunder Grani.ru, Kasparov.ru, EJ.ru og oppositionsaktivisten Aleksei Navalnys blog på radiostationen Moskvas Ekkos

hjemmeside og Livejournal.com; der endvidere påpeger, at oppositionens uafhængige kabel-tv-kanal, Dozhd (Rain), i visse områder fik inddraget sin sendetilladelse;

1. fordømmer på det kraftigste dels det russiske justitsministeriums appel til Højesteret om at opløse den uafhængige menneskerettighedsorganisation Memorial og dels det retsmøde, der er fastsat til den 13. november 2014, og opfordrer justitsministeriet til at trække sit sagsanlæg tilbage før det planlagte retsmøde; understreger, at Memorial spiller en afgørende rolle i udviklingen af demokratiske værdier og beskyttelsen af menneskerettigheder i Rusland;

2. opfordrer de russiske myndigheder til at sætte en stopper for enhver form for chikane, herunder på det retlige plan, mod selskabet Memorial, Memorials menneskerettighedscenter, deres medlemmer og alle menneskerettighedsforkæmpere i Den Russiske Føderation, og til at sikre, at de kan udøve deres lovlige virksomhed under alle forhold og uden nogen indblanding;

3. påpeger, at Mikhail Fedotov, Formand for Ruslands præsidentielle råd for civilsamfundet og menneskerettighederne, klart har udtalt, at der ikke er noget juridisk grundlag for at lukke Memorial, og at retsmødet i Højesteret bør udsættes til efter en planlagt Memorial-konference den 19. november 2014, hvor selskabet forventes at bebude ændringer i sin organisationsstruktur for at overholde russisk lovgivning;

4. mener, at loven om "udenlandske agenter" udgør en overtrædelse af Ruslands forpligtelser over for Europarådet og OSCE; mener endvidere, at definitionen på "politisk virksomhed", der udføres af ngo'er, som modtager udenlandsk støtte, er så bred, at det i praksis muliggør regeringskontrol af så godt som enhver organiseret virksomhed i tilknytning til samfundslivet; opfordrer derfor indtrængende Rusland til at ophæve lovgivning, der indeholder bestemmelser, som er uforenelige med Ruslands internationale og forfatningsmæssige forpligtelser vedrørende menneskerettigheder;

5. udtrykker sin dybeste bekymring over ændringerne i maj 2014 af loven om "udenlandske agenter", som nu gør det muligt for justitsministeriet efter eget skøn at registrere grupper som "udenlandske agenter" uden deres samtykke;

6. påpeger, at justitsministeriet som følge af denne lovændring straks registrerede de første 15 grupper, og at adskillige ngo'er siden ad rettens vej uden held har kæmpet mod myndighedernes bestræbelser på at tvinge dem til at lade sig registrere;

7. understreger, at disse ngo'er (Memorials menneskerettighedscenter, organisationen "offentlig dom", Agora og Jurix) i høj grad er kendt for at yde juridisk bistand til ofre for politisk manipulation af retssystemet, forfulgte civilsamfundsaktivister og fredelige demonstranter, LGBT-aktivister og ofre for politivold, og at de spiller en vigtig rolle i udviklingen af demokratiske værdier og beskyttelsen af menneskerettighederne i Rusland;

8. opfordrer de russiske myndigheder til at sikre respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder i alle forhold i overensstemmelse med verdenserklæringen om menneskerettigheder og de internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter, som Den Russiske Føderation har ratificeret, og til at respektere alle borgeres ret til at udøve deres grundlæggende frihedsrettigheder og de universelle menneskerettigheder; opfordrer de

russiske myndigheder til at efterkomme erklæringen fra Europarådets Ministerkomité om en indsats til forbedring af beskyttelsen af menneskerettighedsforkæmpere og fremme af deres aktiviteter;

9. er dybt bekymret over Ruslands manglende overholdelse af sine internationale retlige forpligtelser som medlem af Europarådet og OSCE samt af de grundlæggende menneskerettigheder og retsstatsprincipper, der er nedfældet i den europæiske menneskerettighedskonvention og den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder;

10. udtrykker dyb bekymring over forværringen af situationen for det kritiske civilsamfund i Rusland, navnlig de organisationer, der arbejder med menneskerettigheder og demokratiske frihedsrettigheder og udtrykker kritik af statens politik; opfordrer indtrængende Rusland til at vende den nuværende tendens, sikre, at disse borgere og organisationer er i stand til uhindret at udøve deres lovlige virksomhed og fremme inddragelsen af et kritisk civilsamfund;

11. understreger, at forsamlingsfriheden i Den Russiske Føderation er sikret i henhold til artikel 31 i den russiske forfatning og i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention, som Rusland har undertegnet, hvilket forpligter de russiske myndigheder til at respektere den; opfordrer Den Russiske Føderation til at respektere retsstatsprincippet, ytringsfriheden og forsamlingsfriheden;

12. opfordrer næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og EU-Udenrigstjenesten til at sikre, at alle sager vedrørende retsforfølgelse af politiske årsager tages op på møder med deres russiske modparter, og at Ruslands repræsentanter på disse møder formelt afkræves svar i hvert enkelt tilfælde;

13. opfordrer formændene for Rådet og Kommissionen samt den højtstående repræsentant til fortsat nøje at følge disse sager og tage disse spørgsmål op i forskellige sammenhænge og på møder med Rusland, samt til at orientere Parlamentet om drøftelserne med de russiske myndigheder;

14. opfordrer indtrængende næstformanden/den højtstående repræsentant og EU-Udenrigstjenesten til at sikre, at EU benytter enhver lejlighed til fortsat at samarbejde med og støtte russiske civilsamfundsorganisationer, herunder dem, der arbejder for at fremme værdier som demokrati, menneskerettigheder og retsstaten;

15. opfordrer indtrængende Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til i forbindelse med den igangværende programmeringsfase for EU's finansieringsinstrumenter at øge den finansielle bistand til det russiske civilsamfund og til at lade Civilsamfundsforummet EU-Rusland indgå i partnerskabsinstrumentet for at sikre en holdbar og troværdig langsigtet støtte;

16. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa og Den Russiske

Føderations præsident, regering og parlament.